

в) С обзиром на религиозна осећања чланства, разликују се странке с потпуним религиозним утицајем на програм и циљеве странке и оне које су неспојиве с религиозним утицајем;

г) Према трајности односно перспективи странака, постоје оне које у свом програму најављују своје одумирање на одређеном степену развитка и оне које не признају ту доктрину о одумирању странке.

Све ове бројне странке разврстане према разним мерилима и основама, Р. Кузмановић групише у шест великих групација странака и то:

- 1) Демократске странке разних профила и оријентације;
- 2) Радничке – комунистичке странке свих варијанти са заједничком тежњом ка радикалној промени друштвеног поретка;
- 3) Социјалистичке странке многобројних облика које теже демократском уређењу, али у оквиру постојећег друштвеног система уз његове благе промене;
- 4) Либералне странке које окупљају класичне грађанске (буржоаске) странке и теже периферним променама унутар капиталистичког друштва;
- 5) Конзервативне странке које теже очувању друштвеног statusquo-а било да се ради о капиталистичким или чак и неком ранијем (и назаднијем) друштвеном стању и поретку;
- 6) Фашистичке и профашистичке странке које делују деструктивно и рушилачки на демократске вредности и тековине цивилизације.

4. ОРГАНИЗАЦИЈА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

За сваку политичку странку се нужно поставља питање њене унутрашње организације и питање њеног чланства. То је нешто без чега не може да постоји једна странка јер она без чланства и своје унутрашње организације – организационе структуре-и није никаква политичка организација. Политичку странку чини већи или мањи број људи који у њу улазе и ту се уочава више степена повезаности људи и странке. У теорији се најчешће разликују три степена повезаности странке и појединаца и то су: присталице, симпатизери и чланови странке. Овај различити степен повезаности људи и странке резултира и различитим положајем и улогом појединаца у странци. Присталице су